

ปีที่ ๒ เล่ม ๒ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๐๑

ศิลปากร

นิตยสารรายสองเดือนของกรมศิลปากร

สพพบ่าปสสอกรณ
กุสลสสปสมปท
สัจตตปรีโยทปน
เอถพุทธานสาสน

อภิธานนาการจาก
อาจารย์ พงศดอกไม้
ศึกษานิเทศก์ ๘

ดำรงธรรม

มูลนิธิพุทธมณฑลบูรพา

สาทรนิกรพระรัตนวาส ๖๐

SILPĀKON

Vol. 2

July 1958

No. 2

CONTENTS

1. "San Somdet" (Letters between their late Royal Highnesses Prince Damrong and Prince Naris).	Page 1
2. Notes on Miscellaneous subjects.
by Phya Anuman Rajadhon.	" 19
3. Plan of Wat Chai Wathanaram
by Chamrat Kietkong.
Wat Chai Wathanaram
by Manit Walliphodom.	" 31
4. Lawa Chaobon.
by Pol. Lieut. Busaya Chintana.	" 34
5. Late Ayudhya Buddha Images
by Luang Boribal Buribhand.	" 46
6. A Wheel of the Law with Pali Inscription
by G. Coédes (translated into Thai by M.C. Subhadradis Diskul).	" 52
7. Explanation and Notes on Phleng Khaek Mon Bangkhunphrom
(A Siamese Tune Composed by Prince Nakornswan).
by Montri Tramote.	" 59
8. Tin Inscription Found at Wat Maha That, Ayudhya
by Cham Thongkhamwan.	" 73
9. History and Aim of the Fine Arts Department
by the Director-General of the Fine Arts Department.	" 76
10. Departmental Regulation on the list of numbers of
the National Monuments	" 82
11. Muang Trai Trung
by Manit Walliphodom.	" 83
12. Plan of Muang Trai Trung	

คำจารึกแผ่นดินบุกภาษาไทย

วัดมหาธาตุ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

อ่านและอธิบายโดย

ฉ. ทงคำวรรณ

ด้านหน้า

เขียนตามต้นฉบับ

เขียนอย่างปัจจุบัน

๑. ด้วยกุดตมตถุษาหตพระพ	๑. ด้วยกุดตมตถุษาหตพระพ
๒. ทชพมถฉนวนกเขตทำบุชา	๒. ทชพมพ ถฉนวนกเขตทำบุชา
๓. พระศรีรัตนไตรยพงพระสัต	๓. พระศรีรัตนตรัย พังพระสัต ^(๑)
๔. ปกรณามิทธิมถัรพบริบูรณ	๔. ปกรณามิทธิม ถัรพบริบูรณ
๕. กตบนาอนันตังสันไปทอวไคร	๕. กตบนาอนันตังสันไปทอวไคร
๖. ภพตบตฉฉฉฉฉฉฉฉฉฉฉฉฉฉฉ	๖. ภพตบ ^(๒) ตฉฉฉฉฉฉฉฉฉฉฉฉฉฉฉ
๗. ศิลาารุชนฉฉฉฉฉฉฉฉฉฉฉ	๗. ศิลาารุชน ฉฉฉฉฉฉฉฉฉฉฉ
๘. เกตตเอากันเนตในคฉฉฉ	๘. เกต เอากันเนตในคฉฉฉ
๙. ศฉฉฉฉฉฉฉฉฉฉฉฉฉฉฉ	๙. ศฉ ^(๓) ฉฉฉฉฉฉฉฉฉฉฉฉฉฉ
๑๐. พระศรีรัตนเพชญฉฉฉฉฉ	๑๐. พระศรีรัตนเพชญ ฉฉฉฉฉ
๑๑. น พระพุททชมาอศตบคฉฉใน	๑๑. นพระพุทท ชมาอศตบค ^(๔) ใน
๑๒. กฉฉฉฉฉฉฉฉฉฉฉฉฉฉ	๑๒. กษฉฉฉฉฉฉฉฉฉฉฉฉฉฉ
๑๓. ปราชญอฉฉฉฉฉฉฉฉฉฉ	๑๓. ปราชญ ฉฉฉฉฉ ฉฉฉฉฉ
๑๔. ฉฉฉฉฉฉฉฉฉฉฉฉฉฉ	๑๔. ฉ ฉฉฉฉฉฉฉฉฉฉฉฉฉ
๑๕. บุชาทฉฉฉฉฉฉฉฉฉฉ	๑๕. บุชา ทฉฉฉฉฉ ^(๕) ฉฉฉฉ
๑๖. ฉฉฉฉฉฉฉฉฉฉฉฉฉฉ	๑๖. ฉฉฉ (เตฉ) พระเจ้า ฉฉฉฉฉฉ
๑๗. ฉฉฉฉฉฉฉฉฉฉฉฉฉฉ	๑๗. ฉฉฉฉฉฉ ฉฉ ^(๖) ฉฉฉฉ
๑๘. ฉฉฉฉฉฉฉฉฉฉฉฉฉฉ	๑๘. ฉฉฉฉ ^(๗) ฉฉฉฉ ฉฉฉ ^(๘)

คำนำหลัง

เขียนตามต้นฉบับ

๑. เสด็จครบคัชรหัตถ์นั้นสง
๒. ดำรง โดยพระไปนิรพานฟาก
๓. พ้าขไคเขยิกฐาอิจธธา
๔. นนแค อนุเชอฎุกระทำพระ
๕. พมพนแด พออายไคเจ็ด
๖. สิบห้าบี่ วันไคญิบหมื่น
๗. เจตพนหารอยอนักทำ
๘. พระถอนนทเทาดัง นอน
๙. สัจจนแม่เนาไคเจ็ดสิบห้า
๑๐. บี่วัน ไส้ญิบหมื่นเจ
๑๑. คพนหารอยอนักทำพ
๑๒. ระถอนนคิง นพอายม
๑๓. ลูกแฉะเขยนแฉกทำควย
๑๔. ทานคิง นของจไคคิงชา
๑๕. อทคตถานคิง น

เขียนอย่างปัจจุบัน

๑. เสด็จครบคั^(๑๐)ชรหัตถ์^(๑๐)นั้นสง
๒. ดำรง โดย^(๑๒)พระไปนิรพานฟาก
๓. พ้า ขอไคเขย^(๑๑)ิกฐาอิจธธา-
๔. นนแค^(๑๓) อนุเชอ^(๑๔)ฎุกระทำพระ
๕. พมพ^(๑๕)นแด พอ^(๑๖)อายไคเจ็ด
๖. สิบห้า^(๑๗)บี่ วันไค^(๑๘)ญิบหมื่น^(๑๙)
๗. เจตพ^(๒๐)นหารอยอนัก^(๒๑)ทำ
๘. พระถอน^(๒๒)นทเทาดัง^(๒๓) นอน
๙. สัจ^(๒๔)จนแม่เนาไคเจ็ด^(๒๕)สิบห้า
๑๐. บี่ วัน^(๒๖)ไช^(๒๗)ญิบหมื่น^(๒๘)เจ-
๑๑. คพ^(๒๙)นหารอยอนัก^(๓๐)ทำพ-
๑๒. ระ^(๓๑)ถอน^(๓๒)นคิง^(๓๓) นพ^(๓๔)อายม
๑๓. ลูก^(๓๕)แฉะ^(๓๖)เขยน^(๓๗)แฉก^(๓๘)ทำควย
๑๔. ทาน^(๓๙)คิง^(๔๐) น^(๔๑)ของ^(๔๒)จไค^(๔๓)คิง^(๔๔)ชา
๑๕. อ^(๔๕)ท^(๔๖)ค^(๔๗)ต^(๔๘)ถาน^(๔๙)คิง^(๕๐) น

คำอธิบาย

๑. สัตตปกรณาภิธรรม - ตรงกับคำมคธว่า "สัตตปุพฺกกรณาภิธมฺม" ได้แก่ พระอภิธรรม ๗ คัมภีร์ คือ สังคณี, วิภังค, ชาตูกถา, ปุคฺคตปญฺญตฺติ, กลาตฺตฺถุ, ยมก, ปฏฺฐจฺาน พระอภิธรรม ๗ คัมภีร์นทานย่อเป็นหัวใจเพื่อให้จำง่ายว่า "สัง วิ, ชา, ปุ, ก, ย, ป"
๒. สิบ - ภาษาเขมรแปลว่า ทุก.
๓. คิล - ภาษาเขมรแปลว่า เฝ้า.
๔. อุตฺบตฺติ = อุตฺต.
๕. สุร - ภาษาเขมรแปลว่า เสด็จ.
๖. ขพุง - ภาษาเขมรแปลว่า สัจฉนสัง หรือ ประเสริฐ.
๗. กุต = เกิด ในศิลาจารึกภาษาเขมรที่นครวัดแปลว่า "ประสูติ" เช่น "กุตพระราชบุตร" = ประสูติพระราชบุตร และในไตรภูมิพระร่วงใช้ว่า "พุนเกิด" เช่น "เพื่อเขาพุนเกิดเบญชรปกายเทยว".
๘. ออย่าพักกรโกนเกศ = ไม่ต้องรชเอาหม้อโกนผม.
๙. กเลส = กิเลส.
๑๐. ตระบัตติ = ทนโต.
๑๑. หัน = เห็น.
๑๒. โดย = ตาม.
๑๓. เต = เทอญ หรือ ด้วย.
๑๔. ญิบหมน = สองหมน